

Socialförvaltningen
Handläggare Carlsson, Åsa

Socialdepartementet

Remissvar avseende betänkande: ”Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård - ett system, många möjligheter SOU 2020:36”

Sammanfattning

Söderköpings kommun har tagit del av betänkandet och ställer sig i stort bakom intentionen och flera av de förslag som presenteras.

Det är samtidigt angeläget att betona att den kommunala verksamheten redan idag är tyngd av uppföljning, redovisning, svar och yttranden till andra myndigheter och även internt. Det är angeläget att alla förslag och åtgärder stimulerar och underlättar snarare än försvårar och tynger än mer. Ska kunskapsstyrning vara en realitet i praktiken behöver det ges utrymme för verkställighet utifrån det kunskapsunderlag och analys. Idag är det utrymmet begränsat.

Utredningen har inte heller styrkt att de åtgärder som föreslås skulle bli kostnadsneutrala för kommuner och regioner. Risken att åtgärderna är kostnadsdrivande är uppenbar. Det är angeläget att de förändringar som presenteras som och manar till förslag som högst är kostnadsneutrala. Kostnadsfrågan bör ges större utrymme för att förslagen ska kunna förstås i sin helhet.

Det finns en tendens till positionsförflyttning där gränserna mellan rollen som stat, region och kommun spelar luckras upp i en alltmer sammanhållen styrning och perspektiv. Ska samverkan och styrningen leda till en fortsatt utveckling av hälso- sjukvården är det viktigt att rollerna och ansvarsområdena är tydliga för respektive part. Regering och stat bär ett stort ansvar i den frågan, här är nära vård ett gott exempel, liksom förslaget om en 10- årsplan är ett annat exempel som riskerar att leda till en otydlighet och att parterna istället för att samverka kommer i klinch då förväntningarna, rollerna och uppdraget inte är klargjort.

En statlig funktion för uppföljning

Förslag:

”Utredningen föreslår att den statliga funktionens två huvudsakliga syften – 1) att följa upp regeringens reformer och satsningar på hälso- och sjukvårdsområdet, samt 2) analysera var behoven av

statliga insatser är som störst för att säkerställa god vård – ansvarsmässigt delas mellan olika myndigheter då de till viss del kräver olika arbetsätt och förutsättningar.”

Myndigheten för vård och omsorgsanalys ges i uppdrag att ansvara för uppföljning av regeringens reformer och satsningar, samt ges i uppgift att utveckla uppföljning och analys av statliga initiativ, vilket regleras i instruktionen, samt bidra med ett lärande avseende utformning och utveckling av fortsatta initiativ.

Socialstyrelsen ges i uppdrag att ansvara för uppföljning och analys av var behoven av statliga insatser är som störst för att säkerställa god vård.

Synpunkter på förslaget

Som mottagare och part på lokal nivå har Söderköpings kommun en mer regelbunden kontakt och relation till Socialstyrelsen än till Myndigheten för vård och omsorgsanalys, vårdanalys, trots att båda myndigheterna har uppdrag att arbeta på nationell, regional och lokal nivå. Med den uppdelning som föreslås blir effekten sannolikt att de båda myndigheternas målgrupper riktas åt olika målgrupper, den ena mer internt mot regeringen, den andra mer externt mot bland annat kommunerna. Om det bidrar till att kommunerna får en myndighet som i högre omfattning arbetar med uppföljning, datainsamling, dialoger och analys som bidrar till fortsatt verksamhetsutveckling av hälso- sjukvård och vård- och omsorg på systemnivå är det en ordning Söderköpings kommun ställer sig bakom. En fråga som hänger sig kvar och inte är en kommunal angeläget i egentlig mening är dock om förslaget till uppdelning förskjuter ansvarsproblematiken och istället leder till otydlighet mellan Socialdepartementet och Myndigheten för vård analys.

Förstärkt stöd till kunskapsbaserat arbete i regioner och kommuner

Förslag:

”Staten ska fortsätta stödja och utveckla sitt stöd till lokalt implementerings- och förbättringsarbete i regioner och kommuner. Stödet inriktas på att förbättra förutsättningarna för arbetet. Mer fokus än i dag läggs på stöd till den kommunala hälso- och sjukvården. Ett förstärkt stöd bör bygga vidare på befintliga strukturer. Vid fördelning av riktade medel behöver staten beakta både regioners och kommuners ansvar som sjukvårdshuvudmän.”

Ytterligare förslag inom avsnittet som kommenteras:

- Staten bör bidra till förstärkt kapacitet och långsiktiga förutsättningar i de regionala samverkans och stödstrukturerna (omställning mot nära vård nämns här)
- Regeringen bör låta utreda frågan om obligatorisk MAR

Synpunkter på förslaget

Överlag är Söderköpings kommun positiv till intentionen i förslagen med ett medskick om att den kommunala verksamheten redan idag är tyngd av uppföljning, redovisning, svar och yttranden till andra myndigheter och även internt. Det är angeläget att alla förslag stimulerar och underlättar snarare än försvårar och tynger än mer. Ska kunskapsstyrning vara en realitet i praktiken behöver utrymme för verkställighet utifrån det kunskapsunderlag och analys. Idag är det utrymmet begränsat.

I övrigt ser Söderköpings kommun behov av att utredningen i det vidare beaktar att kommunens hälso-sjukvård till stora delar utförs av och inom socialtjänstens område. Detta är till exempel relevant för hur förslaget om att den kommunala hälso- sjukvården bör ges möjlighet att delta i läkemedelskommitténs arbete eller andra system för kunskap, dokumentation och data. Undersköterskor inom hemtjänsten är till exempel anställda och verkar inom socialtjänsten men genomför hälso-och sjukvårdsinsatser på delegation eller uppdrag av från hälso- sjukvården. Detta kan komplicera gemensamma kunskapssystem om det inte finns med i planeringen.

Förslaget berör även stöd i omställningen till Nära vård och de överenskommelser som är gjorda med SKR. Stödet till kommunerna för omställning är i dagsläget minimalt och enbart fokuserat på kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Stöd i omställning bör motsvara den förväntansbild som finns på respektive huvudmans faktiska omställning och förändring.

Gällande förslaget att utreda krav på Medicinskt ansvarig rehabiliterare, MAR, bör om förslaget går igenom, utredningen noga utreda om det finns ett samband mellan till rehabiliterande insatser och kompetenser och en MAR. Söderköpings kommun deltar gärna som exempelkommun där tillgången och kvaliteten på den rehabiliterande verksamheten är hög men där det inte finns någon tillsatt MAR.

Långsiktiga förutsättningar för ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård

Förslag:

”För att skapa långsiktiga förutsättningar för ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård ska en 10-årig överenskommelse slutas mellan staten, regionerna och kommunerna. Det yttersta syftet är att nå målen med hälso- och sjukvården och därmed ett ökat värde för patienterna.

Överenskommelsen ska inkludera några centrala utgångspunkter avseende målbild och prioriterings- och arbetsprocesser. I överenskommelsen kan också centrala, gemensamma utmaningar att arbeta med slås fast. Strukturerad samverkan mellan aktörerna i syftet att skapa en strategi för ömsesidigt nyttjande av data bör utgöra en sådan gemensam utmaning att arbeta med. Den bör inkluderas i överenskommelsen. Redan när överenskommelsen formuleras beaktas utvärderingsperspektivet och den följs sedan upp av den myndighet som regeringen beslutar.”

Synpunkter på förslaget

Förslaget om en 10- årig överenskommelse mellan stat, region och kommun är förvånande och tveksamt om det leder till en ökad sammanhållen styrning i praktiken. Motiveringen är att det skulle underlätta för en sammanhållen styrning mot gemensamma mål. Staten som lagstiftare och genom nationella mål och budget har en stor roll att spela gällande vilken riktning region och kommuner ska utvecklas mot. Med tidigare förslag kan även underlaget för analys förväntas bli bättre och leda till att respektive part inom sitt uppdrag och roll formulerar de mål och insatser samt tillsätter de resurser som är nödvändiga utifrån de prioriteringar som görs. Förslaget riskerar att försvaga styrningen och effektiviteten snarare än att förbättra den.

Kommunstyrelsen

§ 145

Dnr KS 2020-00276 1.9.1

Remiss: Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård (SOU 2020:36)

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar ta Socialnämndens förslag till remissvar som sitt eget och överlämna det till Socialdepartementet.

Ärendebeskrivning

Söderköpings kommun är inbjuden remissinsats avseende betänkandet ” Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård - ett system, många möjligheter SOU 2020:36”. Remissyttrandet ska besvaras senast 9 november.

Socialnämnden har tagit del av betänkandet och ärendet är berett av socialförvaltningen. Förslagen i utredningen presenteras inom tre huvudområden:

1. En statlig funktion för uppföljning
2. Förstärkt stöd till kunskapsbaserat arbete i regioner och kommuner
3. Långsiktiga förutsättningar för ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård

I remissyttrandet föreslås kommunen i stort ställa sig bakom intentionen och flera av de förslag som presenteras. Det finns dock några områden där Söderköping ändå bör kommentera risker, konsekvenser eller förutsättningar som utredaren bör beakta.

Underlag för beslut

- Remissvar från Socialnämnden avseende betänkande ”Ett nationellt sammanhållet system för
- kunskapsbaserad vård - ett system, många möjligheter SOU 2020:36”
- Protokollsutdrag från Socialnämnden, § 73, 2020-09-29
- Remissbrev SOU 2020:36 signerat
- Betänkande ”Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad
- vård - ett system, många möjligheter SOU 2020:36”

Protokollsutdrag:
Socialdepartementet
Socialnämnden
Akten